

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 200	
EUROPA	FRF 250	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L.St. 25
Cu avionul :		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Téléx 270152F
Commission paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

NUMARUL 30

22 ianuarie 1985

VISCOLUL SI «INDICATIILE»

Incepind de la mijlocul lui decembrie și accentuându-se în primele 10 zile ale lui ianuarie, o iarnă grea s-a abătut peste cei de acasă. În zilele de 8,9 și 10 ianuarie, viteza vântului atingând 60-80 de km la oră a viscolit și troienit zăpada care a atins 1-2 metri, la munte peste 2 metri, temperatura minimă fiind de minus 25-26 de grade.

Soselele au fost blocate, circulația trenurilor întreruptă sau îngreunată, în București, "arterele de circulație au fost acoperite de gheață". Centralele electrice de termoficare care funcționează cu cărbune au fost parțial avariate: "În centralele electrice pe cărbune, ... se acționează pentru descongestionarea stațiilor de descărcare a benzilor transportoare de cărbune. (...) Prin măsurile luate s-au menținut în funcțiune cit mai multe din centralele electrice: Ișalnița, Mindia, Rovinari, Turceni, Doicești și Onești. (...) Au fost afectate de viscol 9 linii de 110 kw și 53 de linii de medie și joasă tensiune." Minerii din Vulcan și Valea Jiului "acționează cu abnegație pentru înlăturarea efectelor provocate de căderile masive de zăpadă din ultimile zile..., căderile abundente de zăpadă au îngreunat și munca petroliștilor din Telcorman..."

O iarnă aspră care, în condițiile sărăciei, ale privațiunilor de tot felul, ale dezorganizării, ale interzicerii inițiativei locale și ale deciziilor contradictorii și implacabile, ia dimensiunea unei catastrofe. S-a constituit un "comandament al dezăpezirii" iar cel mai președinte s-a numit "comandant" conducind "personal" operațiile, adică prin indicații formulate în termenii comunicatelor de război. Iată câteva:

"Populația este chemată să participe activ la înlăturarea efectelor viscolului, să acționeze energetic la chemarea comandamentelor locale pentru ca întreaga activitate economică și socială ca și circulația pe drumurile publice să se desfășoare în condiții corespunzătoare."

"Populația este chemată să ia măsuri pentru economisirea energiei și a combustibililor".

"Să se acționeze de urgență, cu toate forțele, în vederea restabilirii condițiilor normale de circulație, asigurării unei aprovizionări corespunzătoare cu materii prime și materiale a unităților productive din industrie și agricultură și a populației cu produse agro-alimentare și industriale."

"Se interzice cu desăvîrșire deplasarea autoturismelor proprietate personală în toată țara, atît în localități cit și în afara acestora. Unitățile socialiste pot

folosi numai un singur autoturism, pentru nevoi operative de maximă urgență"

"Toate formele de energie și consumul de apă trebuie gospodărite cu maximum de chibzuință. În fiecare localitate iluminatul public și consumul casnic vor fi reduse la strictul necesar."

"S-a dispus să se dea prioritate asigurării condițiilor de temperatură normală în secțiile de obstetrică și ginecologie, geriatrie și chirurgie."

Dacă există o prioritate ea este cea a producției. În ceea ce-i privește pe oameni, "cîrmaciul" le-a stins lumina, le-a închis căldura și i-a scos "alimentații raționale" și înghețați, cu sutele de mii - de la mic la mare -, să îndepărteze efectele viscolului în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan, încă din primele zile ale noului an..."

Nu îndrăznim să ne imaginăm ce înseamnă "strictul necesar" al iluminatului și încălzirii și nici cit înseamnă "temperatura normală" (de fapt de excepție) față de temperatura generală, care nu e "normală", cum o mărturisește singur Radio București. Ce înseamnă "aprovizionarea" populației cînd, în "economisirea" de energie și combustibil oamenii sînt plasați, dacă mai rămîne ceva, pe ultimul loc?

Autoritățile ne oferă, cu cinism și cîteva date concrete. De exemplu, în «Informația Bucureștilui» din 22 decembrie este publicată o înștiințare : "...concomitent cu măsurile care se aplică în vederea reducerii și economisirii severe a energiei electrice și combustibililor, în municipiul București s-a stabilit un program de întrerupere a furnizării energiei electrice, pe zone, ... minimum două ore pe zi". Urmează programul. De exemplu, "de la orele 13 cartierul Drumul Taberei." Nu se spune însă și pînă la ce oră. Înțelegem, din nota finală a înștiințării și motivul acestei omisiuni: "se recomandă ca asociațiile să nu fie folosite cel puțin 60 de minute după ora de întrerupere anunțată, în eventualitatea ca efectuarea deconectării a întârziat.... se recomandă ca locatarii să-și asigure din timp necesarul de apă, pentru perioadele de întrerupere... Utilizarea resurselor sau a radiatoarelor pentru încălzit este interzisă."

Pe drumul "spre noi culmi ale progresului și civilizației", consemnăm, printr-o înfrigurată asociație de idei, articolul II al decretului 468, așa cum a fost modificat de Consiliul de Stat în decembrie: "Mărfurile de volum mic și în cantități reduse, care necesită deplasarea pe distanțe scurte vor fi transportate cu triciclete

UN APEL

S-a mai dus un an. S-au sfârșit sărbătorile Crăciunului și ale Anului Nou, petrecute de românii exilați cu sarmale și curcani, de cele mai multe ori în familie și cu prieteni. Prilej de-a mai uita de griji cotidiene, de fapt preocupări firești, ca viața, pe care cei de aici le-au redeprins.

În același timp, cei din țară trăiau Sărbătorile în beznă, frig și foame. Paralela nu e făcută pentru a crea complexe ci pentru a ține trează, în conștiința noastră, realitatea de acasă.

Stă în puterea fiecăruia dintre noi de a ușura soarta celor din țară. La acest început de an sugerăm ca toți împreună să inițiem două acțiuni, nu eroice, doar precise și eficace.

Prima. Să trimitem colete cu alimente, îmbrăcăminte și produse necesare vieții de toate zilele, individual, familiei, prietenilor, cunoscuților. Înainte însă să facem o campanie de suprimare a taxelor vamale aplicate de autoritățile din țară pentru asemenea pachete. Campania trebuie dusă de noi toți, personal, prin asociații, grupuri sau organizații, pe lângă autoritățile, parlamentarii, organismele și organizațiile existente în țările libere în care ne aflăm, care ar putea influența guvernul de la București în acest sens.

A doua. Să reluăm și să accentuăm campania pentru liberarea din închisoare a lui Radu Filipescu și pentru încetarea brimadelor securității față de Părintele Calci și față de Ion C. Brătianu.

Dacă vom reuși să ne mobilizăm energile, sunt convins că vom reuși. Pînă la realizarea unor mari idealuri naționale, să procedăm cu pași mici dar siguri, verificându-ne solidaritatea în acțiuni posibile, eficiente și la obiect. Și dacă vom fi capabili de solidaritate în asemenea acțiuni, vom putea spera să fim și în altele ce vor putea urma, toate îndreptate spre țară. Germanii unei unități în exil ar avea sorți să încoțescă.

Dinu ZAMFIRESCU

ABONATI-VA LA LUPTA

fără motor sau cu alte mijloace care nu consumă combustibil și lubrefianți."

"Alte mijloace" însemnînd ce? roaba, rieșă chimezească, cobilița locală, sănița, trotinetă cu ataș, cu colacul pe cap?... Și ce înseamnă "volum mic", "cantități reduse", "distanțe scurte"? E loc aici de cele mai năstrușnice substitute ale "tehnicii și științei celei mai înaintate"...

SOSESC AMICII...

În ajun de Crăciun lipseau oaspeții în RSR. Au venit, unul după altul, Jivcov, secretarul general al PC Bulgar și N.K. Baibakov, șeful planificării sovietice.

La sosirea celui dintâi, Ceaușescu a vorbit de cooperarea în CAER și Pactul de la Varșovia, de dezarmarea nucleară și cea a cosmosului (o temă nouă), precum și de situația din Balcani pronunțându-se *"pentru extinderea colaborării bilaterale și multilaterale între țările balcanice, pentru soluționarea problemelor litigioase care mai există între ele, pentru transformarea acestei regiuni într-o zonă a bunei vecinătăți și conlucrării pașnice, fără arme nucleare și fără baze militare străine."* Pe semne că proiectul sovietic, pe care RSR-ul îl susține de ani de zile, se izbește de piedici mari.

Încă din vizita președintelui Greciei la București, vizită care nu a fost urmată de comunicatul tradițional, se puteau bănui divergențe în acest domeniu. Cum realitatea lui Karamanlis, ca președinte al Greciei, este sprijinită chiar de partidul socialist grec, este de presupus că reticenta Greciei în această problemă va rămâne aceeași. La acest proiect se opune categoric și Turcia.

După ce au jucat hora pe stradă, cei doi și atotprezenta Elena s-au dus să admire realizările din județul Olt, punctul culminant fiind Scornicești, noua Meccă a "anilor lumina". Au semnat un acord de lungă durată, până în 1990 și, în unele domenii, până în anul 2000 - pentru *"dezvoltarea colaborării economice și tehnico-științifice între RSR și RPB."* În afară de cooperarea în construcția de mașini, electronică, electrotehnică, metalurgie, chimie și agricultură, se va începe, în 1985, construirea pe Dunăre a sistemului hidroenergetic de la Turnu Măgurele-Nicopole și se vor termina studiile pentru a 2-a centrală hidroelectrică de la Călărași-Silistra.

La plecare, Jivcov a afirmat și el hotărârea tuturor statelor participante de a prelunge Pactul de la Varșovia care expiră în 1985 și a repetat propunerea, pe care o făcea și RSR-ul în trecut: *"dacă NATO va fi de acord cu propunerile noastre și se va autodizolva sau va declara că se va autodizolva, Tratatul de la Varșovia își va înceta existența"*. În traducere, asta înseamnă: faceți voi primul pas, că în ceea ce ne privește, pasul al doilea, va fi punerea cizmei în Europa...

Cu N.K. Baibakov n-au mai fost discursuri și nici "dînsa" n-a mai participat - sînt antifeminiști tovarășii de la centru. S-a vorbit pe larg despre sporirea schimburilor economice: *"Cele două delegații au discutat aspecte ale extinderii cooperării... pe anul 1985, în cincinalul 1986-1990, precum și pe o perioadă mai lungă în domeniile combustibililor și materiilor prime, livrărilor reciproce de mașini și utilaje, de bunuri de consum. S-a convenit să se înceapă lucrările de pregătire a unui Program de lungă durată de dezvoltare a colaborării economice și tehnico-științifice dintre cele două țări, pînă în anul 2000."*

Mai mult ca oricînd sîntem în fața unei integrări pe termen lung a regiunii Dunării inferioare (RSR - Bulgaria) în cadrul economiei sovietice - o aplicare a planului Valev din 1964.

URAREA

După plecarea oaspeților, în ziua de Crăciun, s-a întrunit CPE al CC al PCR ca să constate deficiențele din 1984 și să ceară *"realizarea în termen, și chiar în avans, a producției destinate exportului"*. Ce se va petrece cu cea pentru țară nu are aceeași importanță... În loc de *"Sărbători fericite, sănătate și mulți ani, le-a urât, la încheierea ședinței: "spor la muncă în anul nou"*, adică, pentru odată a spus și el lucrurilor pe nume. Ce fericire, ce mulți ani? asta nu se exportă, nu se transformă în devize, se desființează!

"ATMOSFERA DE LUCRU, TOVARASEASCA"...

După plecarea lui Baibakov, radio Moscova a făcut un bilanț al schimburilor comerciale dintre RSR și URSS. Pondere URSS-ului în comerțul RSR atinge aproape 25%, cu 3,5 miliarde de ruble în 1984, depășind toate cifrele precedente. Livrările sovietice reprezintă 60% din importul de minereu de fier și fontă, 40% aliaje ferose, 80% cocs, 29% cărbune și 47% bumbac. Aceste cifre confirmă temerea noastră că industria mecanică a RSR-ului este subordonată livrărilor din URSS și că industrializarea nu a făcut decît să accentueze dependența României față de sovietici.

URSS furnizează, de asemenea, celuloză, azbest și, în urma cerințelor suplimentare, 1 milion de tone de petrol - 300 milioane m.c.gaz și, pentru prima dată anul trecut (1984), România a primit energie electrică de la centrala atomică din sudul Ucrainei (800 milioane Kwh).

De semnalat că din 350 milioane Kwh livrați în nordul țării, 280 servesc la fabricarea de carbid, livrat tot în URSS și doar 70 rămîn pentru consumul românesc, dacă rămîn. Rețelele electrice românești și sovietice au fost interconectate recent și livrările sovietice vor ajunge la 5 miliarde Kwh/an în 1988.

Conform acordurilor Cernomir-Ceausescu, din iunie 1984, ansamblul schimburilor va spori cu 25/30% în cincinalul 1986-90.

La 27 decembrie, Kulikov comandantul suprem al Pactului de la Varșovia i-a vizitat pe Ceausescu și pe Constantin Olteanu, la București, într-o atmosferă caldă, tovarășească. Între timp, o delegație RSR condusă de Emil Bobu și Ștefan Andrei era primită la Moscova de Gorbaciov (presupus a fi nr. 2 sovietic) și de Baibakov, șeful planificării, într-o atmosferă de lucru, tovarășească. Lipsa de căldură din întrevederea de la Moscova ne dau fiori unei noi etape spre integrare.

COSMICUL DE LA BUCUREȘTI

Cum tot nu ajunge să rezolve problemele locale, Ceausescu și-a mutat ambițiile pe plan mondial și, mai de curînd "cosmic". Astfel, RSR-ul, deși n-are nici rachete și nici sateliți de lansat pe orbită, a făcut *"o propunere concretă de certă însemnătate"*, la ONU: realizarea unui tratat internațional cu privire la spațiul cosmic. *"S-ar putea avea în vedere realizarea unei conferințe mondiale și, eventual, crearea în cadrul ONU a unui organism special pentru apărarea spațiului cosmic."*

Cum ONU întrunește, de obicei, majoritatea favorabilă Uniunii Sovietice și defavorabilă decîi țărilor libere, nu e greu de ghicit cine l-a lansat pe satelitul Ceaușescu, pe orbita ...cosmică.

A MAI TRECUT UN VAS PE CANAL...

Cum era primul vas nord-american, Agerpress a dat un comunicat. Nu era un transatlantic, nici un petrolier, nici chiar un vas de marfă ci un yacht cu pinze. Căpitanul, Jean Paul Godin, de la Universitatea din Montreal, naviga spre Istanbul și insulele grecești. Nu știm dacă era singur sau dacă mai avea și o pisică la bord. Oricum, s-a declarat încîntat de canal! Tot e bine. Pe noi ne-a costat mult. Cu mult mai mult decît cele 2 miliarde de dolari. Yachtul se numea *"Evaziune"*. Un vis!...

BINEFACERI PE STOMACUL GOL

Împreună cu celelalte state din CAER, România construiește o mare uzină de nichel în Cuba. Cîndva, cubanezii vor livra, pare-se, o parte din producție țărilor care construiesc uzina. Pînă atunci, cînd o fi și dacă o fi, facem opere de binefacere pe stomacul gol.

DATORIA UITE-O, NU E!

Agerpres socotește că în 1984 s-a realizat un excedent al comerțului exterior al RSR-ului, asemănător cu cel din 1983 (2,4 miliarde) și că tendința se va menține și în 1985. În acest fel România ar fi plătit în termen contractele în curs și ar fi redus o parte din datoriile la căror total însă nu este indicat (aprecierile specialiștilor occidentali dau cifra de 8 miliarde de Dolari). Agerpres dă de înțeles că totalul datoriilor ar fi plătite în primii ani ai viitorului cincinal (1986-1990).

Oare aceste calcule țin ele seama de faptul că între 1982 și 1985 RSR-ul beneficiază de reeșalonarea datoriilor ce veniseră la scadență în 1981-83 și la care trebuie adăugate dobinzi importante? Dacă într-adevăr datoriile au fost reduse la 8 miliarde de Dolari nu vedem de ce RSR-ul nu le-ar recunoaște oficial pentru că suma este asemănătoare cu cea a Ungariei și cu mult inferioară datoriei Jugoslaviei (20 de miliarde de Dolari).

JOCUL DEZBINĂRII ȘI AL DIVERSIUNII

Plenarele Consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană din RSR au fost convocate în 26/27 decembrie 1984 spre a discuta înfăptuirea sarcinilor Congresului al 13-lea.

În prima zi fiecare s-a întrunit separat ca să declare că *"spiritul concepției revoluționare marxist-leniniste a rezolvat problema națională"* și *"au respins cu hotărît încercările forțelor reacționare, imperialiste, ale unor cercuri din afară de a submina unitatea oamenilor muncii din țară"*.

A doua zi s-au întrunit împreună fiindcă vorbea N.C. Eternul june le-a spus (citit) că în 40 de ani producția industrială a crescut de 100 de ori, cea agricolă de 7 ori, iar venitul național de 32 de ori, că veniturile sînt legate de muncă, că *"sînt unii care muncesc mai bine...și că pot să aibe venituri nelimitate(!)...dar sînt alții care nu muncesc în același fel și pot avea venituri mai mici, tot nelimitate"(!)*.

Apoi s-a supărat pe *"cercurile imperialiste, neofasciste, horticiste...și pe unele elemente din rîndurile forțelor claselor exploatare, sau cercuri reacționare românești fugite în străinătate care, împreună încearcă să ponegrească și să denatureze realitatea din România..."*

"Din păcate se mai găsesc și unii (urmare în pag.3)

(urmăre din pag.2)

oameni care cad pradă acestei activități a celor mai reacționare cercuri, sau care se lasă influențați de asemenea activități - așa cum unii încearcă să acrediteze și teza că de problemele naționalității dintr-o țară sau alta trebuie să se ocupe partide sau guverne din alte țări. (...)

Apar și o serie de falsificatori ai istoriei, care reiau cele mai reacționare teze ale istoriografiei burgheze, imperialiste. Se merge citeodată până la preamărirea fostelor imperii, inclusiv a politicii de dominație și asuprire a altor popoare. Se regretă într-o anumită formă, dispariția imperiului habsburgic, despre care știți ce spunea Marx și Engels.

Unde duce, de fapt, aceasta, tovarăși? Până la urmă nu poate să ducă decât la dezinformarea propriilor popoare, căroră nu li se spune adevărul...

Este necesar să se înțeleagă că, în actualele împrejurări internaționale, când o serie de cercuri internaționale ridică din nou steagul revanșismului, orice punere în discuție a felului cum s-a rezolvat problema granițelor după primul sau al doilea război mondial, înseamnă, de fapt, a te alia, vrind-nevrind, cu acele cercuri revanșarde, iredentiste, cu acei care pun în primădie pacea și securitatea popoarelor din Europa."

Poate că dacă oamenii ar avea ce minca, dacă s-ar putea încălzi, dacă ar fi mai puțin mizerii morală și materială în România care, din "succes în succes" a ajuns la cel mai scăzut nivel de trai din Europa, germanii și românii n-ar încerca să plece pe capete iar plîngerile unguirilor nu ar găsi ecou. Pe cine crede Ceaușescu că mai poate înșela când își încheie discursul vorbind de "creșterea continuă a forței materiale a țării, a bunăstării poporului, ridicînd România - pe noi culmi de progres și civilizație, înaintînd astfel, cu pași fermi, spre piscurile înalte ale societății comuniste." Aplauzele și tozîncele scandate nu mai păcălesc pe nimeni.

Nu putem decît să repetăm că politica pe care PCR-ul o duce atît pe plan intern cit și pe plan extern a reușit să stîrnească reacții extrem de severe care, din nefericire, se pot răsfrînge asupra României.

Mai mult decît oricînd ni se pare necesar ca românii liberi, indiferent de tendințele lor, să demonstreze lumii libere că această politică nu reprezintă nici aspirațiile și nici interesele poporului român. Acțiunile RSR-ului din exterior ca și cele ale PCR-ului în interior servesc în primul rînd Moscova și apoi conducerii comuniste de la București.

De ani de zile agenții Bucureștiului ne cer nouă, refugiaților, să apărăm Ardealul, iar cei de la Budapesta cer unguirilor din Occident să-și apere compatrioții din România. Cine poate crede că acestea se petrec fără știrea și îndemnul Kremlinului și că de aceste divisiuni nu profită, pe plan intern atît Kadar cit și Ceaușescu.

Cum poate aproba Ceaușescu felul în care au fost rezolvate granițele după al doilea război mondial. Luarea Bucovinei, Basarabiei și regiunii Herța sînt inacceptabile pentru poporul român.

Lucru neobișnuit, în sală erau fotografii goale. Să fi fost gripa de sezon sau oamenii erau la coadă la pașapoarte?

SPRIJINITE, PRIN ABONAMENTUL
DUMNEAVOASTRA, REVISTA
L U P T A

REVISTA PRESEI

UNDE DEZARMARE, CARE UNITATE?

În 1984 sfaturile lui Ceaușescu n-au reușit să împiedice instalarea rachetelor în Europa deși încercase de toate. Cum una știe, una spune, și-a încheiat anul cu un interviu dat ziarului italian «Corriere della Sera» în care iar dă sfaturi:

"...consider că Italia ar putea aduce o contribuție foarte însemnată dacă ar opri instalarea pe teritoriul său de noi arme nucleare și ar acționa pentru retragerea celor care au fost instalate pînă în prezent. Dealtfel, am declarat și în alte împrejurări că toate țările pe teritoriul cărora s-au amplasat arme nucleare, care admit pe teritoriul lor asemenea arme își asumă o mare răspundere atît față de propriul popor, cit și față de întreaga Europă, de pacea întregii lumi". Dacă e așa de ce nu spune asta și la Praga sau la Varșovia?

Vorbind despre Actul final de la Helsinki pentru semnarea căruia RSR-ul lucrase ani de zile, a mai adăugat:

"...era necesar să desfășurăm o activitate susținută pentru a înfăptui prevederile documentului semnat la Helsinki. Iată de ce se poate spune că, neacționînd în mod corespunzător, multe din prevederile acestui document nu s-au realizat și, de fapt, s-a ajuns din nou la încordare în Europa, ca dealtfel, în întreaga lume."

Fraza ar trebui înțeleasă autocritic? Unde oare s-au înființat comitetele Helsinki hărțuite de autorități, ale căror membrii au intrat în închisori ca "prizonieri de opinie", dacă nu pe teritoriile statelor co-

muniste? E ca și cînd un canibal ar mustra omenirea că nu e în totalitate vegetariană!

La începutul interviului a mai declarat: "Pornind de la principiile coexistenței pașnice, trebuie să facem totul pentru a realiza, în Europa, aceste relații noi, de concurență între state cu orînduiri sociale diferite. Să demonstrăm în practică (...) că este posibil și că trebuie să se realizeze o Europă unită, pornind de la respectarea orînduirii fiecărei țări, a independenței și suveranității sale, de la neamestecul în treburile interne."

Ce înseamnă, de fapt, în limbajul propagandei comuniste "coexistență pașnică"? Înseamnă asistență economică nelimitată din partea lumii libere, care, în plus trebuie să fie o gazdă tolerantă cu agențiile de spionaj dirijate de KGB, iar în fața minciunii, terorismului și dictaturii - ca mijloace de guvernare internă în statele comuniste - să închidă ochii cu discreție în numele "neamestecului în treburile interne"...

Unitatea Europei nu se poate întemeia pe colaborarea între regimuri totalitare și regimuri libere și Ceaușescu o știe prea bine. Unitatea la care se referă el este un fel de "predați-vă pașnic și vom fi uniți cu toții"...

Unitatea nu se poate face decît prin voința liberă a popoarelor și a oamenilor - ceea ce presupune în primul rînd respectarea Drepturilor Omului de către statele comuniste, adică exact ceea ce contravine însuși sistemului care s-ar vedea astfel evoluînd către structurile democratice pluraliste.

«Die Zeit», din 14 decembrie 1984, într-un articol intitulat "Ceartă fratricidă", semnalează faptul că Partidul comunist de la Budapesta a decis să ia o inițiativă fără precedent: de a înscrie pe ordinea de zi a Congresului său, care va avea loc în martie 1985, problema minorității maghiare din țările vecine. Minoritatea maghiară cea mai importantă se află în România (1,8 milioane), alte sute de mii se află în Jugoslavia (cca 500 de mii), în Cehoslovacia și URSS.

Rămîne de văzut cum va rezolva Congresul această "ceartă fratricidă" inițiată și manevrată de Kremlin.

Sub titlul «Desteptarea popoarelor» revista franceză «L'Express» prezintă în numărul său din 29 decembrie un ciclu de articole asupra situației din Europa de Centru: Ungaria, Polonia, Țările Baltice, Cehoslovacia, Germania de Est, România și Bulgaria.

"Mai mult ca oricînd se impune evidența, marcată de atîtea revolte înecate în sînge, de opoziții active, de descurajări ascunse: greșa sovietică n-a prins; jumătatea cucerită a Europei rămîne chiar mai autentic europeană decît jumătatea noastră", scrie în articolul preliminar Bernard Ullmann. Concluziile sînt trase de F. Fejtó și Alain Besancon în două excelente articole de sinteză.

Articolul despre România descrie fapte relativ cunoscute: mizeria economică, cultul personalității, corupția generală, deșertul cultural. Sînt menționate înăbușirea violentă a grevei minerilor și reprimarea abătută asupra intelectualilor (sînt citați, ca exemplu Paul Goma, Dorin Tudoran și Mihai Botez).

Contribuția cea mai originală se găsește într-o anexă a articolului: "arborele genealogic" al tribului prezidențial, cu notițe explicative asupra funcțiilor oficiale ale diverselor rubedenii și vîrstare. Prezentat așa, modelul "socialismului dinastic" din RSR este, desigur, african.

La 40 de ani după Yalta, războiul se scrie diferit, scrie F. Fejtó în articolul său, la Moscova, București, Varșovia și Budapesta. Rolul "eliberator" al armatei sovietice este pus în discuție oficial, Pen-

tru prima oară după 30 de ani de cenzură și autocenzură sînt discutate în Europa de Centru deciziile de la Yalta. Istoricul român Duculescu le consideră ilegale fiind contrare Cartei Atlantice (semnată în 1941) pentru că au fost luate în absența țărilor implicate. Istoricii unguri, mai prudenți, explică evenimentele post-belice prin imperialismul lui Stalin pe care G. Ranki îl citează: "Acest război este diferit de celelalte. Cel care ocupă un teritoriu își impune acolo regimul politic. Fiecare își impune regimul pînă unde îi ajung forțele armate. Altă soluție nu există". Același Stalin concepea viitoarele regimuri est-europene după "modelul mongol" (prima țară cucerită în 1924, devenită "democrație populară"). Situația e considerată de Stalin ireversibilă, și Brejnev i-o amintește textual lui Dubcek, care avea veleități de neutralitate. Cu toate acestea, "monolitismul" Europei sovietizate dispare odată cu Stalin, începînd cu revolta muncitorilor din Berlin, în 1953, popoarele asuprite din Europa de Centru vor încerca de mai multe ori să scape de comunism. În acest sens, contrastul cu dictaturile de dreapta este total. Rușii au găsit totdeauna funcționari de partid locali, obedienți (Kadar în 1956, Husak, Bilak și Indra în 1968), iar atunci cînd partidul e complet discreditat se face apel la o "a cincea coloană" de militari și securiști (Polonia 1981).

Cu toate acestea, subiază Fejtó, rușii n-au reușit să gîtuiască principalul (urmăre în pagina 4)

(urmăre din pag.3)

pericol: tentația Occidentului, a democrației și a pluralismului. Catehismul comunist se reduce doar la "rolul dominant" al partidului comunist. Singurul element unificator fiind așa numita "limbă de lemn", care e aceeași în discursul lui Ponomarev sau în cel al unui obscur secretar al secției bulgare, să zicem.

Renașterea naționalismului este generală în toate țările europene comunizate, chiar dacă partidul și-l asumă pentru a-l lichida mai sigur (cum se întâmplă la noi cu circul patriotard).

O altă trăsătură comună a blocului sovietic, remarcă în articolul referitor la economie, Pierre Kende, este criza economică ce nu este conjuncturală ci structurală. După câțiva ani de credite occidentale, în perioada destinderii, care au lăsat impresia unei oarecare prosperități, impasul este total. Rigiditatea, hățișul birocratic, întreprinderi care abia își trag suflul în afara pulsului pieții și se hrănesc din furtul mâinii de lucru, slaba productivitate, risipa de materii prime sau economisirea absurdă, supraexploatarea echipamentelor, incapacitatea de autoreglare a sistemului sunt proprii întregului lagăr comunist. Ameliorarea este imposibilă pentru că orice reformă presupunând mai puțină rigiditate, mai multă responsabilitate și inițiativă se lovește de logica internă a sistemului planificării centralizate. Reacția regimului nu poate fi deci decât constrângerea.

Articolul lui Alain Besancon intitulat "Cealaltă Europă" este foarte scurt și aproape profetic. Bilanțul celor 40 de ani de dictatură comunistă în Europa de Centru se soldează, în primul rînd, cu o imensă secătuire. Țări bogate agricol (România și Polonia) sau industriale (Cehoslovacia) au ajuns în sapă de lemn. Comunismul a fost pentru această parte a Europei o "școală de pauperizare" economică. Bilanțul social este și mai sumbru: intențiile comuniștilor erau să distrugă vechea societate și să instaureze o societate de tip nou. Numai prima parte a acestor intenții s-a realizat.

Acestor țări care aveau ca model cultural Parisul, Londra și Viena li s-a impus nici măcar cultura rusă ci erzațul ei sovietic: materialismul dialectic, realismul socialist și "limba moartă" a partidului. Această Europă artificializată, se află sub pulpana COMECON-ului al cărui scop e să jefuiască țările satelite pentru a le aduce la nivelul, mult mai jos, al URSS-ului iar Pactul de la Varșovia pune 100 de mii de europeni sub comandament sovietic.

Mai exista oare această Europă? se întreabă Alain Besancon. Odată distrusă organizarea socială, cultura, odată tăiate legăturile cu restul lumii, partidele comuniste nu mai au de ce să se teamă. Așa s-a instaurat un regim de temniță în care rutina și corupția se amestecă cu frica: regimul "socialismului real".

Nu poți distruge societatea fără să distrugi oamenii și aceste popoare au inventat modeste dar eficiente mijloace de supraviețuire...

Cheia de boltă a rezistenței este Polonia, singura țară a Europei de Centru în care societatea constituie un monolit indestructibil, societate care se autoinformează intens prin sute de publicații clandestine.

Cu trecerea anilor structurile sociale din această parte a lumii se degradează, iar sovieticii contează tocmai pe această epuizare. Ei știu că lupta devine imposibilă fără o licărire de speranță, oricât de îndepărtată.

Există totuși două speranțe, spune în încheiere Alain Besancon: una este descompunerea regimului sovietic, care nu este de neconceput dar e mascată de strivitoarea sa putere și nu e pentru rezistență o perspectivă plauzibilă. Cealaltă ar fi o atitudine mai fermă a Occidentului față de Uniunea Sovietică. "Orice demers occi-

dental care tinde să întărească URSS-ul, să-i dea onorabilitate, să-i recunoască, în numele "echilibrului", dreptul de a domina acolo unde domină, e o sursă de disparare pentru Europa aservită."

În legătură cu prima speranță enunțată de Besancon, amintesc că într-un număr al ziarului "Le Monde", din luna trecută, erau publicate extrase dintr-un raport secret adresat CC al PCUS în care era semnalat conducerea existența a 40 de milioane de alcoolici în URSS și faptul că 1 milion de decese anuale sînt datorate alcoolismului. Flagelul îi atinge mai ales pe ruși. Iar pagubele alcoolismului sînt mai grave și mai amenințătoare pentru viitorul URSS-ului decît rachetele Pershing. Această catastrofă socială e semnul stării de abrutizare morală și spirituală în care a ajuns poporul rus după 60 de ani de tiranie și ne lasă sceptici asupra unei revolte interioare posibile. Dizidența rusă e astăzi practic lichidată iar mizeria și dezinformarea paralizază orice acțiune coerentă.

A doua speranță a lui Besancon? În ultimii ani au fost evenimente încurajatoare, pe care Fejto le enumeră. Politica actuală administrației americane pare mai fermă și mai coerentă față de URSS. Dar cît va dura? Politica externă a statelor occidentale se schimbă de la o alegere la alta. Atîta timp cît nu va exista un acord de fermitate față de URSS, influența occidentală, oricît de pozitivă ar fi ea pentru popoarele încâtușate, nu va putea contribui la o schimbare importantă a soartei acestora.

Niculae STOLOJAN

CRONICA TV

Începînd cu 6 ianuarie 1985, canalul de televiziune FR3 consacră o serie de 12 emisiuni "Arhitecturii și geografiei sacre". Filmele - coproducții FR3 - Cluny Têlê Films -, realizate de regizorul Paul Barbăneagră își propun să dezvăluie ceea ce justifică, în profunzime, renumele și marea putere de iradiație a unor locuri ce par a avea astăzi doar un mare interes turistic.

"Valorile de ordin cultural sau doar estetic la care sînt reduse, în zilele noastre, semnificațiile monumentelor, sanctuarelor sau cetăților făceau altădată parte - pentru constructorii lor și pentru credincioși - dintr-un orizont înfinit mai bogat și mai vast: cel al practicii și gândirii religioase.

Aceste monumente (unele în ruină) supraviețuiesc ca niște cochilii în interiorul cărora, odinioară, o viață densă și ritual organizată dădea întregul sens fiecărui element al construcției. Acest sens venea din corespondența stabilită de calendarul liturgic între spațiu și timp. Geografia sacră încearcă să regăsească acest sens. Elementele care alcătuiesc sanctuarele se înscriu într-o viziune globală de natură spirituală. Prin orientarea lor în spațiu, prin ordonarea fațadelor, prin gruparea elementelor constitutive se încerca structurarea unui ansamblu coerent, care, dincolo de implicația estetică, trebuia să figureze analogia dintre lumea vizibilă și cea invizibilă, dintre aparența lucrurilor și ordinea cosmică.

Pe neștiute însă, sanctuarele au devenit mute și vizitatorii lor, surzi. Oferind elementele de bază cu care s-ar putea reconstitui viața spirituală a acestor monumente, seria de filme propusă restituie turiștilor, pentru cîteva minute, pierdutul lor statut de "pelerini".

("Introducerea" în lectura acestor filme

SCRIITORII ROMÂNI ACEȘTI MARI ABSENȚI AI DIZIDENTEI

(continuare din numărul trecut a textului conferinței Monicăi Lovinescu despre "Probleme actuale ale literaturii române")

Politica "făcutului cu ochiul", complicitatea sub semnul "noi am vrea (regimul) dar nu vor rușii", de la sfîrșitul anilor 60 a dat rezultate mai puțin spectaculare decît cele scontate. E drept, cîteva naivi s-au grăbit să se înscrie cu entuziasm în partid imaginîndu-și că fața comunismului poate căpăta peste noapte un ...ric-tus uman; alții, mai puțin naivi, s-au constituit în noua gardă a compromisiului adăugînd, avantajului ascensiunii politice, pretextul unei bune conștiințe naționale.

"Tezele din iulie și absența nemotivată a scriitorilor din ceea ce s-a numit dizidență, pun capăt și iluziilor unora și jocului cu buna conștiință a celorlalți. Sentimentul național devenit alibiul națianlist se transformă, pe față, într-un fel de circ patriotard în care strămoșii sînt chemați să facă pe clauzii și să ofere o filiație celebră noului fiu al poporului.

Apele se aleg. De o parte scriitorii adevărați, care în marea lor majoritate nu se lasă prinși într-un astfel de joc, de alta slujitorii fără nuanțe ai cultului personalității care se dedau la un nemaiîntîlnit stahanovism al adulării: Adrian Păunescu ortografiază "domnul" cu literă mică dacă e vorba de Dumnezeu și cu majusculă dacă se referă la Ceașescu!

Dar înainte de a ne opri la această poziție tranșantă, care a evoluat amplificîndu-se, sîntem nevoiți să înregistrăm o altă "originalitate" a scriitorimii române: absența ei din mișcarea de dizidență, mai curînd de contestare.

Și totuși ea a fost inițiată de unul dintre ei, Paul Goma. Dintre colegii săi de breaslă, doar Ion Negoieșcu a semnat manifestul lui Goma. A mai fost Ionel Vianu, medic, scriitor, desigur, dar mai ales intelectual. Nici greva din Valea Jiului, nici Sindicatul liber, nici persecuțiile împotriva membrilor lui, a lui Paraschiv, de exemplu, nici calvarul Părintelui Calciu nu i-a scos pe scriitori din reduta lor de la Uniune, unde înverșunarea lor se mărginește la o rezistență profesională."

La ora actuală, unul dintre ei, poetul Dorin Tudoran, și matematicianul Mihai Botez se află, pentru atitudinea lor de protest, izolați nu numai de putere ci și de colegii de breaslă. Căzul lor e cu atît mai patetic și mai de admirat cu cît protestul lor se consumă într-o condamnaibilă solitudine.

Din 1971 și pînă azi, în lupta pentru supraviețuirea literaturii, deci în lupta estetică și profesională s-au înregistrat, e drept, cîteva succese. Romanul politic s-a diversificat și și-a concentrat tirul asupra unor puncte din ce în ce mai sensibile. "Cel mai iubit dintre pămînteni", ultimul roman al lui Marin Preda, se vinde la negru în România cu o sumă ce

(urmăre în pagina 6)

aparține realizatorului lor, Paul Barbăneagra).

După «Versailles», «Le Mont Saint-Michel» și «Notre-Dame», urmează:

«Teotihuacan», 27 ianuarie, orele 20,30

«Le Serpent a Plume»

3 februarie, orele 20,30

«Delphes», 10 februarie, orele 20,30

«Egypt», 17 februarie, orele 20,30

«Le Pharaon», 24 februarie, orele 20,30

«Reims», 3 martie, orele 20,30

«Osiris», 10 martie, orele 20,30

«Le Temple Grec», 17 martie, orele 20,30

«Paris», 24 martie, orele 20,30

«SÎNTEM BOIERI DE LA FACEREA LUMII»

Cu pasul celui obișnuit mai degrabă cu cărările de munte, **ANDREI PANDREA** traversează podurile Seinei ca și când ar trece drumul, în Boișoara, de la dispensar la casa lea Oarei lui Ion Chirilă... Pasiunea acestui multi-specialist - medic, scriitor, antropolog, etnolog -? Țăranul român.

Nici urmă din excitația emotivă a celor care, fascinați de universul țărănesc, rămin, ca niște entomologi, în afara lui. Andrei Pandrea vorbește despre țărani ca unul de-al lor, de aceea perspectiva științifică a observațiilor sale nu-l transformă pe țăran într-o duioasă piesă de muzeu. Aceste rădăcini în satul românesc l-au ferit de morga ridiculă, de masca crispată a specialistului înfricoșat că, fără ea, i s-ar pune la îndoaială seriozitatea. El știe din acea lume a satului care a dat cimitirul vesel de la Săpița și umorul poreclelor și al strigăturilor, că jovialitatea are o funcție socială de comunicare, de o subtilă cuvîntă și discreție.

Secretul autenticității lui Andrei Pandrea mai are o explicație. El a strămutat la Paris o parte din România, Țara Loviștei: 50 de kilograme de fișe, peste 1000 de piese de folclor culese de el pe teren, material inepuizabil de cercetare. Iar dacă se ivește o lacună, țărani din Boișoara scriu medicului lor, și pentru unii dintre ei, nașului lor, la Paris!... O corespondență care ar face ea singură obiectul unei cărți... Dar de realizări și proiecte Andrei Pandrea nu duce lipsă.

-Andrei Pandrea ești fiul lui Petre Pandrea, personalitate cu valențe multiple: filozof, sociolog, ziarist, avocat...; e o tradiție de familie această orientare multidisciplinară?

-Sigur că există o legătură cu mediul familial în care am crescut, deși, o spun cu tristețe, n-am putut fi în preajma tatei prea multă vreme; 10 ani și jumătate, anii mei de formare, tata a fost închis, un tezaur de cunoștințe și un exemplu continuu care mi-a lipsit.

-Petre Pandrea a fost închis în lotul lui Lucrășanu?

-Tata a fost închis de două ori. Între 1948 și 1952, în lotul unchiului meu cu care, de fapt, tata a avut nu puține divergențe în domenii importante ale vieții politice și sociale din România de atunci. A doua oară a fost închis între 1958-1964 datorită activității sale de avocat, între altele a fost apărătorul unor călugărițe de la Vladimirești. Cu acel prilej s-a certat cu episcopul Antim de Buzău, care a permis intrarea miliției în incinta minăstirii, ceea ce era inadmisibil. La percheziție s-au căutat manuscrise și s-au găsit; unul din capetele de acuzare ale celei de a doua arestări a fost absurditatea: "texte scrise, nedifuzate"... Textele erau scrise și nedifuzate pentru că nimeni nu le-ar fi publicat, dar tata era un om curajos și a pus pe hirtie ceea ce gîndea.

-Și totuși cum ai ajuns de la medicină la literatură, la antropologie...

-Am început cu literatura. Prima carte "Hoinar prin Bucegi" am scris-o în clasa a X-a, după ce, spre "documentare", am bătut Bucegi în lung și-n lat și am fost două veri cioban în Baiul Mare (pe stînga Prahvei) și la Preluca (Mecetul Turcesc, aproape de obîrșile Ialomiței). Era un imn închinat munților, dar se aflau acolo, în germene, toate pasiunile mele de mai tîrziu: cuvîntele, călătoria, muntele, tradițiile... Tata spunea că o carte scrisă e o pasiune învinsă...

-Pentru dumneata a fost mai ales un legămint de perseverență... Știu că pentru Petre Pandrea faptul de a fi țăran oltean era un adevărat titlu de noblețe și din cauza aceasta cartea lui despre un alt țăran oltean, Brîncuși, este una din cele mai profunde analize ale autorului "Cumințeniei pămîntului". Acest titlu s-a transmis ereditar?

-Pe de-o parte e o moștenire. Tata vorbea cu patimă despre oamenii din Zăvoiul Balșului, pe de altă parte e o experiență devenită identitate. Eu am crescut la Poiana Țapului. Regiune săracă, mulți locuitori deveniseră muncitori la fabricile din apropiere. Cei rămași făceau fin, cultivau cartofi, creșteau vaci și oi, suport economic suficient pentru a menține dominantă mentalitatea și tradițiile țărănești. Acest mediu mi-a dat premisele unei capacități personale de a pricepe lumea țărănească. Cînd am terminat medicina, în 1961, am cerut regiunea Argeș, de care mai lega prezența unor rude, iar acolo am cerut cîră grea, de munte și morocul meu a fost să primesc Boișoara. Am ajuns într-o lume în decalaj cronologic: anul era 1961 dar societatea era de sfîrșit de secol 19, poate mai veche; Țara Loviștei este un izolat geografic, economic, social și cultural, adică un fel de laborator etnologic în aer liber.

-Prîmul dumatile doctorat, în România, este, dacă am înțeles bine, în antropologie și

și se intitulază "Patologia izolatului". Vorbeai însă de acest decalaj cronologic. Această masivă migrație către oraș, mai ales în ultima vreme, nu a provocat ea o urbanizare forțată, o deteriorare a culturii țărănești?

-Migrația îi modifică doar pe cei care pleacă...

-Dar ei revin, cu o nouă mentalitate, chiar dacă achiziționată în grabă...

-Totmai aici se plasează marea forță matricială a satului: cei care revin sînt supuși presiunii vechii mentalități și reintegrați în ea. M-a preocupat acest fenomen de urbanizare a satului, din 1965. Am început cercetările de unul singur, apoi le-am continuat, în Țara Branului, cu profesorul Săhleanu, un învățat comparabil cu Iorga, dar despre care nu se știe mare lucru. În timpul studenției înghitisem, literalmente, monografiile școlii lui Gusti. Am revenit în regiunile și satele studiate; am plecat, de exemplu, de la Stupca, făcînd Bucovina și Moldova de nord, pe jos pînă în Vrancea. Aici, sat cu sat, pe urmele lui H.H. Sthal am confruntat și am măsurat distanța în modificările survenite: în locul urmelor de opinci am găsit urmele bocancilor... Aculturarea așa începe. Se renunță la costumele tradiționale, intră radioul în casă și moare folclorul și cînd intră și televizorul începem să fim numai consumatori și încetăm de a mai fi producători. Nu trebuie exagerat însă.

-Avantajul românilor și al celor din Balcani față de Occident constă în faptul că presiunea locului e încă foarte puternică și oamenii continuă să transmită oral tradiția folclorică și chiar să creeze. Realitatea satului, mai ales a satelor moșnenești, cu o autarhie economică, dovedește o vitalitate și o rezistență extraordinară. Să-ți dau un exemplu. Era în vara lui 1970, la Moeciu de Sus, în echipa de cercetare a prof. Săhleanu. Am ajuns, la asfințit, pe versantul vestic al Bucegilor și mă pregăteam să fac ancheta constelațiilor, cînd mă trezesc că ciobanul cu care vorbeam mă întreabă: "Ce mai face regele Mihai?". Legea unei anchete etnologice este să nu marchezi prin nimic uimirea în fața interlocutorului. L-am întrebat totuși: "Ce te leagă, bade, de regele Mihai?". "Cum, dar nu e regele nostru?" L-am lăsat să spună despre stele și la sfîrșit curiozitatea m-a împins să-l întreb: "Scînteia o citești?". "Nu." "Dar ști că există?" "Cum nu, circulă prin sat." "Dar radio ascultă?" "Numai cînd e muzică populară". Altă întimplare. La Secuiri, pe valea Dof-tanei, unde asiguram ca medic și serviciul de urgențe, sînt chemat la un bolnav. Intru în casă, casă obișnuită, de țărani. Pe pereți o litografie a lui Kogălniceanu și alta a lui Al.Ioan Cuza. Întreb: "Ce-i cu ăștia?" "Îi ținem aici de la bunicii noștri"

"Și au vreo importanță pentru dumneavoastră?" "Cum nu, n-a făcut Cuza România mare?" "Bine, dar ce se întîmplă astăzi...?" "Ăștia strică România!" Cam așa e cu aculturarea urbană a satului.

-Pe țărani i-ai simțit ca o lume aparte, cum ai ajuns unul dintre ei?

-Primul țăran cu care am vorbit a fost...tata, au urmat țărani de la Periș, Scroviștea, Tîncăbești... țărani bucovineni și moldoveni, din Apusenii, din Țara Oltului și Mărginimea Sibiului. Și cîți alții. Îmi plăcea

să-i ascult în sat sau la stîne; apoi am început ancheta ordonată, ca cercetător solitar sau integrat unui grup. La început mă simțeam orașan, dar de la un moment dat m-am simțit integrat satului ca "observator participant" cum zic etnologii. Cea mai bună dovadă e că la Boișoara, prenumele meu a fost ales de mai mulți gospodar pentru pruncul lor...

-Ce semnificații suplimentare are botezul și nașia în societatea tradițională?

-Înainte chiar de a fi botezat, orice nou născut are un nume: Bucur(a) sau Bogdan (a). Prin botez, copilul nu numai că este integrat în obștea creștină dar, devenind membrul unei familii spirituale (a nașilor, familie care depășește prin importanță pe cea de sînge), el este integrat comunității satului. Nașia este ereditară și funcționează ca un liant al coeziunii sociale și etno-familiale.

-Această coeziune nu funcționează decît în spațiul tradițional...mă gîndesc la "coeziunea" diasporei...

-Asistăm, din păcate, la fenomene ciudate, deși, perfect explicabile psihologic: românii din exil, și nu mă gîndesc la "majoritatea tăcută" ci la cei care se manifestă, ori se ceartă, ori se tîmiază; ce e de mirare e că aceste anomalii deontologice și de morală curentă sînt tolerate din oportunism. Și instituțiile noastre culturale sînt stranii: au organizare cu stat major numeros dar fără trupe!... Într-o carte pe care o scriu acum și care se numește "Insectar" încerc niște portrete în apă tare, cu cheie de cristă, transparentă... Oglinda face bine, te ajută să te vezi, nu numai să-ți închipui cum ești...

-Teza pe care ai susținut-o în 1982 și pe care a publicat-o CNSR din Paris în 1984, "Contribuții la studiul etnologic al terminologiei rudeniei în Țara Loviștei", despre care am scris în LUPTA din 7 octombrie 84...

-Scuză-mă că te întrerup, dar nu e teza mea, ci a noastră, pentru că niciodată nu a-și fi putut-o scrie, dacă ei nu m-ar fi adoptat și, în calitate de unul de-al lor, nu mi-ar fi dat iarbă fiarelor, ca să zic așa, cu care să înțeleg tainicul mecanism al acestei lumi care a știut să supraviețuiască și în istorie și în afara ei... Dar pentru că m-au acceptat, m-am simțit investit și cu o altă datorie morală: aceea de a restitui celor care au uitat-o, tradiția care ne face să ne numim cu toții români.

Pentru că vorbești de români, știu că te ocupi de etnogeneză, de identitatea românească, s-ar putea face, să zicem, un portret...robot al românului?

-Nu mă obliga să destăinui lucruri care sînt în curs de elaborare. Pot să spun numai că, de pildă, orașanul e pretutîndeni aproape la fel, fiindcă marile aglomerații urbane primă aproape aceleași norme de trai. Cele mai comode anchete igienice, în Boișoara, le făcăm cînd nu era nimeni acasă: ușa era dată de perete și puteam cerceta în voie. Cum ajunge la oraș, omul se închide în spațiile unei uși... Vreau să spulber o prejudecată: elementele definitorii ale unei etnii sînt limba (forma mentis!), detaliile de civilizație (cum se îmbracă, locuința, ce și cum mîncă etc). Toate acestea însă nu se moștenesc. Se învață! Cei care-și imaginea-

(urmare în pagina 6)

(urmăre din pagina 5)

ză, în exil, că odrăsele lor vor fi români, doar așa, prin ereditate, chiar dacă nu le învață românește și nu-i deprind "să fie român", se înșală. Sint înăscute instinctele: foamea, setea... Am studiat aceste pulsuni și ele spun ceva în diferențierea etnologică, dar vom vorbi despre asta altădată... Atunci am să te întreb care este, dincolo de colaborarea cu loviștenii, contribuția, să-i zicem, originală, dacă pentru un tradiționalist termenul nu e supărător, al tezei dumitale?

-În prezentarea monografică a Loviștei am inclus și o ipoteză, pe care am publicat-o în revista "Argeș", în 1972, cu privire la locul unde a fost înfrânt Carol Robert, la 1330, așa numita bătălie de la Posada (numele a fost dat de Iorga). Studiind documentele vremii, și care, mi-am dat seama, n-au mai fost citite de la Xenopol încoace, și confruntând cele 12 posade ipotetice, am ajuns la concluzia că locul ar putea fi pe Valea Băiașului (afluent al Oltului) care brăzdează Cozia. Tot în partea monografică... -Te intrerup, pentru a face o precizare. Monografia Țării Loviștei, continuă, după 40 de ani, monografiile școlii lui Gusti, confirmând nu numai viabilitatea și valoarea studiilor de sociologie românească din deceniul premergător războiului ci și o descendență spirituală și de metodă în cere te plasezi.

-Dacă e vorba de continuitate... am găsit și, în felul acesta am adăugat celor 3 fragmente pe care și-au întemeiat teoria Ion Ardișescu și Ion Conea, încă 64 de fragmente de ceramică și oseminte de animale domestice. În felul acesta presupunerile s-au verificat: Boșoara-Găujani sint locuite din eneolitic (epoca cuprului), cu 4 000 de ani în urmă, stabilind la Cula lui Duroi punctul cel mai de nord al culturii eneolitice Coțofeni. Trebuie să ai și un fel de instinct al locului. De pildă, zburind cu avionul sanitar, din care nu era voie să fotografiezi, am văzut locuri de o culoare mai închisă. Am săpat acolo și am dat peste aceste comori arheologice, împreună cu Nițu Ion, cu nea Din Bolovan. Am alertat specialiști, arheologi, paleontologi, pe Nicușor Constantinescu, pe Dardu Nicolaescu-Plopșor... Am descoperit monezi de pe vremea lui Traian și Adrian; am confruntat toponimia actuală cu un itinerar roman din secolul al 2-lea și am regăsit o parte din localități (evident, cu alt nume, identificându-le prin calculul în stadii romane)... Am dat peste două posibile locuri de cult din neolitic, în fine, am reușit a identifica locul de scaun al cnezatului Loviștei, al Titești, în partea stângă a Oltului, unde ar fi domnit "Stoican, fiul lui Dragomir, fiul lui Voina de Loviște". De fapt, dacă întrebi un locuitor de azi al Loviștei despre ascendența lui, îți răspunde cu liniște și siguranță: "sintem boieri de la facerea lumii..."

-Ai strins 17 000 de toponime...

-Originea toponimelor îți vorbește, în lipsă de documente, de populațiile din acele locuri. A da nume unui riu, unui deal, e un act de întemeiere și de statornicire. Așa am aflat despre pecenegi și cumani care s-au stabilit în aceste locuri. Datele, din diferite domenii, coroborează. De pildă, "pata mongolă" pe care mulți locuitori ai Loviștei o au pe ultima vertebră demonstrează și ea amestecul de sînge cu o populație mongolă - pecenegi și cumani...

-Orice interviu care se respectă, trebuie încheiat cu o întrebare despre "proiecte de viitor"...

-Păi vreau să scriu o carte de bucate...

..? -Cu rețete ciobănești. Ști ce e zminchișă? Am început cu proiecte mai puțin grave... Vreau să public o traducere franceză a cărții "Medic la Boșoara", în românește o culegere "Voivodul Cailor", planuiesc un volum "Etnogeneza românilor", altul despre "Identitatea românească", ... o carte de bancuri (o adevărată istorie în deridere a ultimilor decenii) și...un jurnal al pisicii mele.

(Interviu realizat de Antonia Constantinescu)

DIALOG, MONOLOG SAU EPILOG?

Cercul Democrat al Românilor din Germania (cu sediul la Koln) a încheiat anul 1984 în efervescență... conflictelor de grup, reușind să se scindeze în două fracțiuni. Una dintre ele, care numără în cadrul ei pe membrii colegiului de redacție al publicației "Dialog", și-a expus gravele acuzații în numărul pe decembrie al revistei. Dl. Ștefan Țiu a răspuns într-o scrisoare circulară, pe care a intitulat-o "Democrația" domnului Solacolu".

Fiecare fracțiune și-a ales un comitet al său... unul la Koln și altul la Frankfurt.

Nu ne putem descurca în hățișul de acuzații reciproce. N-a putut-o face nici președintele CDR-ului, dl. Șerban Sturza, care s-a văzut nevoit să-și înainteze demisia forului tutelar german, aflându-se în imposibilitate de a-și mai îndeplini mandatul.

CDR-ul, care numără o sută de membri, beneficiază de un sprijin material din partea statului german, pentru activități culturale și pentru publicația "Dialog". Aceasta din urmă, după cum se afirmă în numărul său din decembrie, își va spori numărul de pagini și tirajul de 400 de exemplare)...

Înainte de sciziune, era prevăzută o întrunire pe 19 ianuarie 85, pentru alegerea Comitetului CDR. Acum că sint două, parcă auzim vorba... refugiatului turmenat (de atîtea învîrtiri în...cerc): "Bine, bine, dar eu cu cine...dialoghez?"

INSEMNARI DIN EXILOPOLIS de Constantin MARES

Se ridică, din cînd în cînd întrebarea; care, cîți români sint în diaspo.?? Un răspuns exact îl poate da doar acela care are acces la dosarele Securității. Cîți dintre aceștia am mai rămas cu adevărat români, tot din cercetarea aceluiași dosare s-ar putea afla. Probabil, sau cel puțin posibil, ca acestea să aparțină, într-o zi domeniului public, la acces și cercetare. Cum ar spune Păstorel, prin glasul Paharnicului Furtună: urmașii să știe că nu le-am făcut nici ocară, nici rușine.

Semnalăm cititorilor noștri apariția la «Edition du Graal» a volumului Neume, Eternul anterior sub iscălitura lui Daniel Boc

Interzise în RSR, scrierile acestui autor au fost nevoite să ia calea exilului.

Volumul, al cărui preț este de 70 F, poate fi comandat la redacția revistei

LUPTA

CEI CARE VOR SA NE AJUTE SA DIFUZAM ACEASTA PUBLICATIE IN TARA, O POT FACE TRIMITIND-O IN PLIC TIMBRAT, PE ADRESA UNEI INSTITUTII. A NU SE MENTIONA NUMELE VREUNEI PERSOANE PENTRU A NU PROVOCA REPRESALII DIN PARTEA AUTORITATILOR.

SCRIITORII ROMANI ACESTI MARI ABSENTI AI DIZIDENEI

(urmăre din pagina 4)

variază între 3mii și 4 mii de lei. Marele impact pe care l-a avut romanul se explică prin faptul că el pune în discuție noțiunea însăși de revoluție, atacă pentru prima oară în mod deschis securitatea, se miră cum Țăranul român a putut da cadre pentru schingiuitorii securității - scris negru pe alb - și pare a epuiza critica "obsedantului deceniu". Din "obsedantul deceniu", Augustin Buzura face cu "Vocile nopții" saltul în "obsedantul prezent". Acțiunea romanului se petrece într-un cămin de muncitori din România actuală. Și alți romancieri conjugă la prezent problemele comunismului. Unul dintre ei care ne-a rezervat cele mai mari surprize fericite, în ultima vreme, este Bujor Nedelcovici.

Trei curente par a se contura printre tineri și mai puțin tineri. Un fel de realism cotidian, oroarea detaliilor vieții de zi cu zi care dezvăluie absurdul și cenușii existenței, la Mircea Vale Stanciu, la Mihai Sin, la mai tinăra Adriana Bittel. Un alt curent este cel al denunțării clișeele de partid exemplificate, mai ales de Alexandru Monciu-Sudinschi, în "Biografii comune", din 1974. Autorul a cam fost dat afară din țară, adică i s-a dat de ales între a se exila și a se întâmpla altceva...Acum este în Suedia. Al treilea curent ar fi parabola transparentă. Această din urmă ni se pare cea mai precis ilustrată de Octavian Păler, în "Viața pe un peron" din 1982. Octavian Păler, fost un profesional de partid. Astăzi este unul dintre scriitorii cei mai interesați. Nu numai prin operă dar și prin atitudine. A fost dat afară din postul de director al oficiului comunist "România Liberă" tocmai pentru că adăpostea în paginile acestui cotidian texte polemice și de adevărat angajament moral ce aveau prioritate asupra angajamentelor politice înregistrate sau chiar a celor estetice.

Poezia înfruntă și ea metaforic realul cu Ileana Mălăncioiu, Mihai Ursachi, exilat în SUA, Dorin Tudoran, marele contestatar al clipei de față, Angela Marinescu, Mircea Dinescu, Ioana Crăciunescu sau, mai tinerii, numiți generația în blugi, Mircea Cărtărescu, Coșovei, Stratan, Ion Bogdan Lefter."

Despre noii proletcultiști și conflictul major al acestora cu scriitorii, în numărul nostru viitor.

A apărut «Les Souvenires de Venise», de Ionel Jianu, album de mărturie în culori, cu 96 reproduceri după acuarele închinete Venetiei, aparținind pictorului W. Siegfried. Albumul editat de «Les amis de W. Siegfried», cu texte de Mircea Eliade, Eugen Ionesco și Ionel Jianu, poate fi comandat la «La Maison Roumaine», 15 rue de Flandre, 75019 Paris. Prețul este de 225 Fr.

CALENDARUL SOLIA 1985

Publicat pentru românii din America și din toată lumea, sub îngrijirea P.S.F. Sale Nathanael Popp, la Editura «The Romanian Orthodox Episcopate», Publishing Department, 11341 Woodward Avenue, DETROIT, Michigan 48202, 319 pagini, cu zeci de fotografii. Prețul: 6 Dolari SUA. Lucrare prețioasă, care face cinste episcopiei și merită să se afle în casa oricărui român iubitor al credinței creștine, al tradițiilor ei și al vredniciei oamenilor care susțin episcopia și parohiile românilor din America.

Anul 1984 a însemnat o recrudescență a cazurilor de represiune brutală destinată să semene frica și descurajarea în fața tentativelor de revendicare a oricărei drepti: condamnarea lui Radu Filipescu, dispariția psihiatrei Aurelia Nistor, oameni împușcați sau dispăruți la graniță, strinsa supraveghere a Părintelui Calciu și a doctorului Cana, asasinatul de la ambasada RSR din Paris, afaceri de spionaj și de terorism în Germania, Franța etc.

Mai mult ca oricând e necesar să se spargă zidul tăcerii din jurul persoanelor persecutate. De aceea Liga a răspândit toate informațiile care au reușit să ajungă din România, asupra cazurilor de încălcare a Drepturilor Omului, contactând și alte instanțe ale Drepturilor Omului și participând la diferitele manifestații care s-au desfășurat în anul 1984.

februarie: Liga este invitată să participe la un Colocviu organizat de Federația Internațională a Drepturilor Omului la Consiliul Europei, la Strasbourg. Ea este reprezentată de Mihnea Berindei și Francois Planché. FIDH a subliniat faptul că un stat care a semnat un acord asupra drepturilor omului, cum e cel de la Helsinki, trebuie să accepte ipso facto dreptul la ingerință. De notat, de asemenea, că dacă misiunile FIDH nu sunt refuzate practic niciodată de țările din America de Sud, ele sunt aproape totdeauna refuzate în Europa de Est.

martie: Liga a fost invitată la Congresul Federației Internaționale a Comitetelor "Helsinki Watch" la Viena. Sanda Stolojan, în numele Ligii, a făcut un raport asupra Drepturilor Omului în România. În urma acestei intervenții, Federația a propus o anchetă în România.

mai: Intervenții pentru trei prizonieri de opinie: Radu Filipescu, Ilie Savu și Ioan Cîmpeanu. Liste cu reunificări și emigrări refuzate.

iunie: Întâlnire la New York între secretara generală a LDHR și Comitetul Helsinki Watch.

LDHR denunță "sinuciderea" unui membru fondator al ALRC (Comitetul pentru Apărarea Libertății Religioase în România).

august: nou dosar asupra represiunii religioase din România; semnalarea asasinării unui preot catolic, Geza Palfi și persecuția a doi pastori baptiști: Beni Cocar și Ion Steff.

Intervenție pentru doctorul psihiatru Aurelia Nistor, dispărută.

septembrie: Liga a fost invitată să participe la seminarul asupra nerespectării Drepturilor Omului organizat de Comitetul Helsinki Watch din Suedia la Stockholm și Oslo. Președinta Ligii a făcut un raport asupra situației Drepturilor Omului în România și a participat la o conferință de presă.

Intervenții pentru un prizonier de opinie: Constantin Luca și constituirea unui nou dosar asupra represiunii religioase referitor la adventistul Martial Delmian, Felicia Rusu, penticostală, Ionel Vinchici, preot ortodox și baptistul Aurel Musca.

Liga denunță plata pentru amigrare a cetățenilor români de origine germană.

noiembrie: Participarea Ligii, prin președinta și secretara ei generală la Congresul internațional al FIDH care s-a ținut la UNESCO (v. LUPA din 22 noiembrie).

decembrie: Liga participă la manifestatia în favoarea drepturilor Omului în țările din Europa de Centru și de Est care a avut loc de la Notre Dame la Adunarea Națională și unde, a fost remis președintelui Adunării un dosar al Ligii.

Cu ocazia Zilei internaționale a Drepturilor Omului - 10 decembrie - în fiecare an, organizația «Amnesty International» care s-a înființat acum 23 de ani și a fost încoronată cu Premiul Nobel pentru pace, își publică documentul ei de raport. Anul acesta raportul are 382 de pagini și printre țările care violează drepturile umane se află și România.

În cursul ultimilor ani organizația și-a concentrat eforturile mai ales în trei direcții: identificarea și eliberarea prizonierilor de conștiință din fiecare țară, insistența ca cei acuzați de crime politice să aibe parte de judecată onestă și într-un interval de timp corect, apeluri și intervenții pentru interzicerea torturii în timpul anchetei.

Printre prizonierii de conștiință, un caz tipic pentru RSR este Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, condamnat la zece ani de închisoare pentru rostirea unor predici și care a fost eliberat după 7 ani în vara acestui an. Mai sînt Petru Cazacu (condamnat la 6 ani închisoare pentru că a denunțat în scris corupția funcționarilor publici) și Dragos Oloieru, amîndoi din Rădăuți.

Raportul mai menționează cazurile unor cetățeni români care, după ce au reușit să treacă clandestin frontiera au fost prinși în Jugoslaviă și după câteva zile de arest au fost trimiși în România unde au fost condamnați la mai mulți ani de temniță. Deși Jugoslavia este acum o țară de refugiu - pe teritoriul ei există încă organizații de refugiați pentru a le înlesni emigrarea - ea colaborează fraudulos cu guvernul de la București.

Raportul mai menționează arestarea a doi unguri din Miercurea-Ciuc: Laszlo Buzas și Erno Borbely, acuzați că au redactat și publicat în Ellenpontok (revistă clandestină de limbă maghiară din România), un memorandum care a fost trimis la Conferința de Securitate și Cooperare Europeană de la Madrid. În procesul ce li s-a făcut cei mai mulți din colaboratorii revistei au fost achitați cu excepția celor doi, care au primit fiecare 8 ani de închisoare.

Sînt semnalate, de asemenea, condamnările pentru activitate religioasă și pentru proteste față de împiedicarea emigrării. Se atestă că cei arestați au fost crunt bătuți. Dinu Virgil Gădea, Corneliu Refec, Ovidiu Podbroșchi și Petru Marianec au reînființat "Uniunea tinerilor Baptiști" - desființată de autorități în 1950 - întocmind cereri și scrisori, semnate de ei și de alții, în care au cerut liberarea religioasă, oprirea arestărilor ilegale. Pentru aceste fapte au fost în mai multe rînduri arestați, maltratați și în fine condamnați la 6 luni de închisoare. Ei au fost declarați în raport prizonieri de conștiință.

Raportul mai menționează că în 1983 s-au pronunțat 12 condamnări la moarte: 6 pentru omor iar 6 pentru sabotaj economic, între altele pentru vînzare de carne și alimente, pe sub mînă.

În ziua de 10 decembrie, «Amnesty International» a înmînat președintelui ONU un apel, semnat de jumătate de milion de oameni, cerînd liberarea prizonie-

Acest sfârșit de an iar ne găsește încă despărțiți în două lumi: cea din și aceea liberă.

Anul 1984 a fost marcat prin cea de a 40-a aniversare a datei la care România s'a scuturat de jugul unui război ce-i fusese impus în împrejurări străine propriei sale vrei. Visul ei de neamănare, libertate și dreptate avea însă să fie de minimă durată, în ciuda sacrificiilor noastre considerabile care îngăduiseră o însemnată prescurtare a luptelor pe continentul european.

Anul care s'a scurs ne-a răscolit și amintirea zecilor de mii de vieți sacrificate pentru construirea canalului de la Dunăre la Marea Neagră, a tragediei crâncene care va rămâne înscrisă pe veci în memoria neamului.

Toți în 1984, acei din Patrie ca și cei din străinătate au aplaudat izbănzile tinerilor noștri la Jocurile Olimpice și lumea a putut să-și reamintească de darurile cu care este înzestrat poporul român, dacă și-a suprit poate să producă aceste uluitoare performanțe.

Să ne păstrăm neștirbite credința în Dumnezeu și încrederea în ursita noastră.

Pe plan mondial trăim sub amenințarea mislelor răsăritene și a expansionismului sovietic ce-și urmărește uneltirile agresive cam peste tot și silește lumea liberă la reînarmări masive. În consecință, soarta tuturor, dar mai ales a noastră și a fraților noștri sateliți în robie, depinde mult de evoluția relațiilor între cele două Supraputeri.

Așadar perspectivele anului în care intrăm și vom sărbători cei 40 de ani de pace relativă și se înfățișează pline de grele răspunderi cu consecințe importante pentru viitorul lumii.

În cursul anului 1984 am asistat cu toții, în cursul ultimelor luni la reînnoite și laudabile eforturi de regroupare a tuturor românilor din exil și Eu sper că rezultatele lor vor pregăti acel avînt de solidaritate pe care îl aștept din toată inima Mea.

Simbol chează al dobîndirii și apărării drepturilor românilor la perpetuarea integrității sale etnice și teritoriale, Coroana rămîne credincioasă însărcinărilor ei. Ea veghează ca în trecut la încurajarea oricăror idei și inițiative atît timp cît acestea urmăresc realizarea singurului țel primordial ce trebuie să-l atingem: acel al Liberării Patriei.

Nădăjduind că nu aduce anul ce poate să aducă ceasul binecuvîntat al reunirii noastre, Regina Ana, Principesa Margarita și întreaga Familie Regală Mi-se alătură urîndu-vă la toți și la toate:

Un An Bun și Fericit!

Mihaila

rilor de conștiință, insistînd, de asemenea, să se voteze cit mai curînd proiectul de tratat pentru declararea ilegală a torturii.

Statutele organizației «Amnesty International» prevăd că Drepturile Omului să fie respectate pretutindeni în lume. Pentru această năzuință să se împlinească e necesar ca orice violare a Drepturilor Omului să fie adusă la cunoștința opiniei publice. În felul acesta guvernele care-și sprijină puterea pe voința liber manifestată a popoarelor lor se pot strădui să le îndrepte, iar guvernele dictatoriale, deși nesocotesc raportul, sînt nevoite să țină seama de el în măsura în care vor să se bucure de un nume bun în lume, mai ales cînd e vorba de schimburi comerciale și de împrumuturi care pot fi condiționate de aceste încălcări ale Drepturilor Omului. Guvernele lumii libere nu pot ignora aceste violări și de aceea rapoartele anuale ale acestei nobile organizații au o însemnată covîșitoare.

Miron BUTARIU

www.arhivaexilului.ro

= PENULTIMA ORĂ =

La 5 ianuarie s-a semnat la Moscova un Protocol cu privire la schimburile comerciale dintre RSR și URSS pe anul 1985.

Volumul schimburilor comerciale prevăzute în protocol va depăși cifra de 4 miliarde de ruble și va depăși cu 17% volumul livrărilor reciproce de mărfuri pe 1984 (3,5 miliarde de ruble), a anunțat Radio Moscova.

În cadrul acordurilor de integrare, pe linia CAER-ului, RSR participă la "construirea diferitelor obiective" în Uniunea Sovietică și, în schimb, va (viitorul incert) primi materii prime, printre care livrări de petrol contra bunuri de larg consum. Ceea ce se traduce cu vânzarea de petrol la un preț foarte ridicat în schimbul produselor alimentare de care populația țării duce atîta lipsă. Halal afaceri, în favoarea unui singur partener!...

"Organele de planificare" din cele 7 țări membre ale CAER discută condițiile de construire în comun ale unui "din cele mai mari gazeoducte din lume", comunică presa sovietică. El va lega zăcămintele de gaze Jamburg (nordul Siberiei) cu Bulgaria, Ungaria, România, RDG, Polonia, Cehoslovacia. Gazoductul magistral Siberia-Europa de Est va intra în funcțiune în 1989-90. Munca e a "fraților" mai mici iar conducta, cînd va începe să livreze va reprezenta o nouă formă de dependență economică colectivă.

Corneliu Vadim Tudor, autorul volumului de versuri antisemite, care a fost pus la greua peseapsă de a nu publica cîteva ...săptămîni, și-a refăcut apariția "revoluționară" în publicistica buceșteană în preajma Congresului și de atunci o ține într-un delir al adulației. Ultima (?) producție îi este dedicată Elenei cu ocazia aniversării: "Întreagă viața sa e exemplară... E...C.... să-nflorească/ în pace fericire și onor...(?!). În graba condeiului, mai ciupește și din alte imnuri...

COMUNITATEA ROMANILOR DIN FRANTA ASOCIATIA FOSTILOR COMBARANTI ASOCIATIA FOSTILOR DETINUTI POLITICI CASA ROMANEASCA

BISERICA ORTODOXA
ROMANA DIN PARIS

BISERICA CATOLICA
ROMANA DIN PARIS

Vă invită să participați la ANIVERSAREA UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE — Sărbătoarea națională a românilor - care va avea loc vineri 25 ianuarie 1985, la orele 20,30 în sala parohială de la Auteuil (64, Av. Théophile Gauthier, 75016 Paris, metro Eglise d'Auteuil).

Acest eveniment istoric va fi evocat de dl. NEAGU DJUVARA, doctor în Litere, doctor în Drept, secretarul general al «Casei Romanesti»

Participanții sînt invitați la un cocktail oferit de Comunitatea Romanilor.

CASA ROMÂNEASCĂ
(15, rue de Flandre, Paris 19, Metro: Stalingrad. Tel. 2404608)

În fiecare săptămînă, luni și vineri, de la orele 10 la 16 - permanentă (Bibliotecă și informații); lecții de limba franceză pentru debutanți, ținute de dna M. Filitti.

Sîmbătă, 26 ianuarie 1985, orele 17

Din istoria poporului român: «Coloana Traiană și războaiele dacice» Conferința dlui Alex. Danielopol, ilustrată cu diapozitive reprezentînd, pe registre, războaielor așa cum sînt ilustrate pe Coloana Traiană. Conferința va fi ținută în limba franceză, pentru a permite prietenilor francezi cunoașterea unor evenimente importante din istoria noastră.

Sîmbătă 2 februarie 1985, orele 15

În cadrul cursului de civilizație indiană antică, ținut de prof. Cicerone Poghir, prelegerea «Școlile filosofice indiene» iar la orele 17

Conferința dlui M.Sturdza: «Yalta și România»

La Heidelberg, în ziua de sîmbătă 26 ianuarie, orele 11 a.m. în Biserica Sfînta Ana din Plock-Strasse (în centrul orașului în care a murit la 3 mai 1873 Alexandru Ioan Cuza), are loc o slujbă religioasă românească pentru ziua Unirii.

Academia Națională de Medicină din Franța a decernat medalia de argint pe anul 1984 doctorului Nicolae Constantinescu, medic primar la Spitalul Colțea, din București, clinica de chirurgie, pentru biologia transplantelor, chirurgie experimentală și ameliorări ale tehnicilor chirurgicale.

NATURALIZARI

«Journal Officiel» din 16 decembrie 1984 a publicat numele următoarelor persoane care au obținut naturalizarea franceză: Lupașcu Vasile Dumitru, născut la Caransebeș; Santeiu Ionel, născut la Sebeș; Santeiu Ileana (n. Guțu), născută la București; Santeiu Christian, născut la București.

Pe 16 decembrie 84 s-a născut MARIA, fiica lui Mihai și Chantal STURZA. Îi urăm mult noroc!

La Biserica Română Ortodoxă «Maica Domnului» din Frankfurt/Main, în zilele de 16 și 25 decembrie 1984, pe lângă slujbele religioase, au avut loc și concerte de colinde românești, executate de corul bisericii ce se bucură de conducerea lui George Crăsnaru, fost solist al Operei din București, actualmente solist al Operei din Wiesbaden și de concursul cîntăreței Lucia Roic, stabilită tot în Germania Federală.

DECESE

GEORGE DUMITRESCU

S-a stîns din viață, la Munchen, în seara de 21 decembrie, în urma unei crize de inimă, Georget Dumitrescu, președintele Comunității Românilor din Spania.

A fost legionar și și-a început cariera ca șef de cabinet al lui Iuliu Maniu. A fost, de asemenea, director la Ministerul economiei naționale.

A părăsit țara în condiții foarte periculoase, venind în Franța în 1948. În 1950 s-a stabilit în Spania, unde a înființat Comunitatea Românilor.

Umanist, bun patriot, om de caracter și de dialog, el a urmărit înfrățirea românilor, punînd preț pe cumpătare în fapte și vorbe.

Dumnezeu să-l odihnească!
Adrian Chintescu

În țară. Vasile Modoran; Manole Coman; Ana Munteanu; Valeria Crăciunescu; Petre Brezoianu; Maria Petrovici; Dobrescu Tincuța; Pia Abraham Cristal; Blanche Ionescu; preot Nicolae Th. Marin; Armand Vrăncianu; Teodor Pascu; Elena Maria Maravei; Alisa Ciurileanu; Vasilica Vasilescu Capsali; Anghel Bogdan; Mimi Cojan; prof. Alex Popovici; Gh. Vlădescu; Ion Camil Ressu; Florica Iancu Zamfirescu; Maria Racoviță; ing. Alex. Hașegan; Maria Musulis; Fintînaru Domnica; Iancu Pometcu; compozitorul Gerge Marcu; Aurelian Bădescu; Antzi Grigorian; Maria Manițiu; actorul Nicolae Ștefănescu; farm. Ionel Stanciu; prof. Viorica Hergot; violonistul și dirijorul Victor Predescu; Vasile Anastasiu; Victor Revel; Victoria Scrima; Alexandrina Zamfirescu, la 83 de ani; prof.dr.Vladimir Olaru; Alexandru Antonescu; prof. Georgette Vlădescu; ing. Petre Maior; Niculescu Sebastian; ing. Sorin Georgescu; dr.doc. Liciniu Ioan Cipolea; prof. Alexandra Iacoban; Roman Mureșan; Aristița Nicolae; Zamfir Mateescu; Nina Jitaru; Maria Nicolae Popescu Băleni; Paulica Zaharescu; Margareta Mihăilescu; Mina Muscalu; Elena Antonescu; Speranța Simedrea; protopopul Gheorghe Păsat.

le combat

Directeur : Mihai Korné

22/01/1985 NUMÉRO 30

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL		
En Francs Français :		En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit :
FRANCE	FRF 200	DEM 100 - CHF 90 - GBP 25
EUROPE	FRF 250	
Par avion :		
AFRIQUE	FRF 300	USD 45 ou équivalent
AMÉRIQUE DU NORD	FRF 300	USD 45 ou CAD 53
ISRAËL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMÉRIQUE DU SUD	FRF 350	USD 51 ou équivalent
AUSTRALIE	FRF 350	DOLLAR AUSTRALIEN 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Télex 270152F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

L'INEVITABLE

par Dr D.V. Mollof (Bulgarie)

A la veille des dernières élections présidentielles américaines, il était de bon ton de considérer, dans beaucoup de milieux, le président Ronald Reagan sinon comme un fauteur de guerre, du moins comme un anti-communiste endurci qui rendrait impossible toute négociation avec l'URSS, ardemment mais inconsciemment souhaitée et désirée.

Ces milieux doivent, aujourd'hui, se rendre à l'évidence. Les intérêts américains, les intérêts des grandes entreprises américaines, l'ingénuité du monde politique américains, tout concourt à une nouvelle négociation avec l'URSS.

Or, il est plus que patent pour l'observateur moyennement doué, qu'une négociation entre USA et URSS ne peut aboutir à aucun résultat intéressant pour les USA et encore moins pour le monde libre.

Plusieurs raisons fondamentales concourent à cette conclusion. D'une part, l'URSS ne peut fournir aucun exemple d'accord international scrupuleusement exécuté. Les accords de Yalta, les traités de paix avec la Hongrie, la Roumanie et la Bulgarie, l'Acte Final d'Helsinki, SALT I et SALT II en sont autant d'exemples.

La politique que les Occidentaux ont baptisée du nom euphémique «détente» est en fait une arme. Une arme de guerre par d'autres moyens que les moyens classiques, au profit de l'URSS.

Les résultats sont devant nos yeux. Malgré et contre Yalta, aucun pays d'Europe centrale et orientale n'a pu choisir son gouvernement avec des élections libres. Ce que les Hongrois avaient réussi à être démolit par un coup de force. Par ailleurs, la présence de troupes soviétiques dans ce pays enfreint le traité de paix signé avec la Hongrie. Mais les soviétiques savent que les Occidentaux n'ont ni mémoire ni volonté. Qu'il est donc facile de passer outre.

Malgré et contre les traités de paix, Hongrois, Roumains et Bulgares entretiennent des forces armées saées commune mesure avec leurs besoins. Les Bulgares ne cachent pas les stocks de 400 (quatre cents) généraux. Pourcentage abondant pour 55.000 hommes mariés par le traité de Paris de 1947. Que dire des plateformes de fusées de toute nature, naturellement interdites par ce même traité.

N'est-il pas amusant d'observer les représentants de ce pays à la Conférence de Stockholm, dite de «désarmement», discuter d'un désarmement avant d'avoir exécuté le premier ?

L'Acte Final d'Helsinki est également un exemple, aussi émouvant que choquant. Avant, lorsqu'on prend soin de consacrer la pensée à ceux qui crouissent dans les pays dits de «redressement», choquant, lorsqu'on songe qu'aucun journal, aucune publication occidentale, même communiste, ne se vendent libre à Moscou, à Bucarest, à Prague. Choquant aussi lorsqu'on pense à ces innombrables femmes, enfants, et même aîeux à qui on refuse l'accès des territoires respectifs pour aller visiter leurs parents, époux, enfants. En dépit de l'Acte Final d'Helsinki, Couronnement, enfin, on ose dire, l'assignation à résidence du grand André Sakharov, humaniste, prix

CONSPIRATION DES HOMMES DE BONNE VOLONTÉ

par Vladimir Poremsky

Ceci est le premier de plusieurs articles reprenant des extraits d'une étude publiée en 1984 dans le périodique politique russe «Possev», et qui circule également sous le manteau en URSS, par les russes libres d'Europe occidentale.

L'auteur, une personnalité politique russe de premier plan opposée au communisme, a consacré sa vie pour aider la libération de la Russie du totalitarisme.

V. Poremsky destine son étude à ceux des «hommes de bonne volonté» qui, en Union Soviétique, essaient de promouvoir une société libre. Les traductions en anglais et en français sont destinées à ceux qui, en Occident, sont prêts à comprendre que le Monde libre a également un rôle à remplir pour promouvoir la liberté dans le monde communiste.

La première partie analyse des possibilités de l'utilisation au plan local ou général des armes nucléaires ainsi que le cercle vicieux qui oppose la démocratie avec son désir authentique de paix et de prospérité, au pouvoir totalitaire qui rend le conflit de plus en plus probable. L'auteur pose par la suite la question : Ou et comment trouver les hommes et les moyens pour changer cette orientation dangereuse.

Où peut-on trouver le levier ?

Dans sa recherche du point d'appui d'Archimède en Occident, l'auteur a pris contact avec différentes personnalités politiques et militaires. Sa correspondance et les contacts ont démontré qu'un appel à participer à une discussion sur un thème d'une telle importance et urgence que celle de la disparité dans l'utilisation d'armes idéologico-politiques, rencontre les difficultés les plus grandes auprès des diplomates. Cela n'est pas surprenant. Du fait de leurs fonctions, les diplomates sont obligés des restreindre leurs activités aux contacts autour de la table avec leurs égaux. Cela est, en soi, honorable et utile. Malheureusement, les diplomates ont souvent affaire à des criminels invétérés, devant lesquels ils doivent déployer le tapis rouge lors de leurs visites, qu'ils doivent recevoir conformément au protocole avec tous les honneurs et en s'adressant à eux avec «votre Excellence». Les diplomates ne peuvent aller au delà de leurs obligations, même s'ils voulaient le faire. Quant aux militaires, dans l'intérêt de maintenir la paix et d'empêcher la guerre, leur devoir est de renforcer les forces armées et d'empêcher la victoire d'un adversaire agressif. La différence est toutefois que lorsque la guerre commence, les diplomates sont écartés de la scène et ce sont les militaires qui assument la responsabilité du sort non seulement des forces armées, mais de la population toute entière. Du fait des réactions psychologiques que cette situation engendre, les réponses les plus favorables reçues par l'auteur venaient de la part des militaires. Cela démontre l'importance des responsabilités civiques de la part de ceux qui les ressentent de la manière la plus aigüe.

Quelle est la position des hommes politiques ?

La pensée de combattre la disparité par une ingérence idéologico-politique dans le territoire de l'adversaire, inquiète les politiciens. Ces derniers dépendent de leurs électeurs qui s'alarment facilement tout en étant toujours prêts à accuser leur gouvernement de négligence criminelle.

Toutefois, du fait des conditions actuelles, la situation est en train de changer. Il y a deux ans encore l'idée de créer une organisation correspondante était rejetée sans hésitation. Toutefois, on constate actuellement qu'avec la menace croissante, l'idée révolutionnaire de créer un instrument de

lutte sur le front idéologicopolitique, est en train de gagner du terrain aux États Unis.

Ce travail n'est pas aisé, il requiert moins des critiques concernant les conditions existantes que la mise en place de propositions constructives et de leur présentation. Il faut se mouvoir à travers une masse d'idées préconçues. Il est nécessaire de «démontrer sur le terrain» que les arguments utilisés sont accessibles et efficaces. Il est indispensable d'avoir la foi dans la possibilité de trouver des gens pour lesquels la charité, l'amour du prochain, l'amour de son pays, ne soient pas des mots vains, mais des concepts moraux dont ils sont pénétrés et qui dirigent leur conscience.

Le levier et le chemin pour surmonter les menaces les plus dangereuses pour le monde et l'humanité doivent être recherchés dans ces hautes sphères de l'esprit humain car la paix est unique et indivisible. Il y a des gens dans les deux systèmes hostiles qui se combattent, qui ont une conscience et l'esprit du devoir, car chaque individu a hérité de qualité inaliénable, qui font l'homme : l'Homme avec un grand H.

Le monde des pauvres et le monde des riches

La population du monde s'est accrue depuis 1960 de 3.037 millions à 4.750 millions d'habitants. En 40 ans, en l'an 2025, la population mondiale sera de 8.300 millions d'habitants. A cette époque, nos contemporains qui ont moins de 35 ans seront toujours en vie.

Ces chiffres vont provoquer des changements sociaux et de structure de nature toute différente dans les pays développés économiquement et industriellement et dans les pays du Tiers Monde.

Dans les pays avancés économiquement, la prospérité de la population, le niveau de vie et le confort, le revenu national, la quantité d'énergie disponible pour l'industrie, le perfectionnement de la technologie, la profitabilité de la production, et l'intensification de la production agricole, ont été et sont encore en croissance, quoique à un rythme plus réduit.

Le Monde est divisé en deux parties : l'une, en général blanche, située principalement dans l'hémisphère nord, l'autre, principalement de couleur, dans l'hémisphère sud. La première est comparativement riche, bien organisée, stable, l'autre est pauvre, malheureuse et instable. La disparité entre les deux s'accroît également en proportion de la population. Du fait que la population s'accroît

rapidement dans l'hémisphère sud, et qu'elle est presque stationnaire dans celle du nord, en l'an 2025, la population de la partie «blanche» ne représentera qu'un 6ème de la population mondiale, soit autant que l'Inde et moins que la Chine.

La complexité de notre monde

Il y a peu de raisons pour être optimiste. Il y a des signes alarmants. La conférence internationale sur la démographie, qui s'est tenue récemment à Mexico, a mis en lumière ces problèmes et la réunion en juin 1984 à Vienne de 1.500 responsables du financement de la technologie et de l'assistance au Tiers Monde sur le thème de la coopération et du développement économique, a pris fin presque sans résolution et sans qu'il soit possible d'arriver à un communiqué final. La conférence de Mexico City n'est pas non plus arrivée à obtenir l'unanimité. Dans les deux cas, le Nord et le Sud avaient des vues différentes sur presque tous les problèmes soulevés.

La tension Est-Ouest

En plus de la tension Nord-Sud, il existe une tension Est-Ouest et les deux lignes se croisent. La seconde ligne accroît les tensions créées par la première. Il y a un antagonisme entre le bloc soviétique et pro-soviétique et l'alliance des démocraties occidentales, d'une manière plus concrète, c'est la confrontation entre l'Union soviétique et les USA.

Ces deux pôles ne diffèrent ni par l'importance de la population, ni par son taux d'accroissement, ni par les ressources naturelles ou par la puissance industrielle, ni par une grande disparité entre richesse et pauvreté, ni dans la stabilité interne. (les conditions de l'Union Soviétique sont stables dans le domaine de l'accroissement constant de sa force militaire et de ses succès extérieurs. Intérieurement, elle est «metastable» ou «peudostable».)

Dans tous ces domaines, les deux blocs sont très semblables. La différence fondamentale, c'est la différence totale de leur système politique et des bases idéologiques de ces systèmes. C'est la différence du monde de la démocratie et du monde du totalitarisme.

Dans cet antagonisme, ce qu'il y a de plus dangereux, c'est que les deux parties disposent d'un puissant arsenal d'armement moderne, qui, s'il est utilisé, pourrait détruire physiquement des dizaines sinon des centaines de millions d'individus et pourrait enterrer sous les décombres précisément ces deux régions avancées du monde qui pourraient réduire dans le temps et même surmonter la tension entre le Nord et le Sud.

Le Sud, pour l'instant, ne menace guère le Nord de la même manière que l'Est menace l'Occident. En effet, quelque soit l'agressivité de Khadafi ou Khomeni, ils sont incapables de devenir une menace à l'échelle mondiale. Ils ne peuvent qu'accroître la menace dans la mesure où ils deviennent une partie intégrante des forces de la démocratie ou du totalitarisme.

Ainsi, dans le système de tensions mondiales, la majeure partie est déterminée par les relations entre les deux super-puissances, les USA et l'URSS. Comme la possibilité d'un conflit entre elles s'accroît de jour en jour, une solution urgente de ce problème devient impérative, avant que la Chine n'entre dans l'arène comme la troisième super-puissance.

Dimensions et intensités de la tension

Le budget militaire des USA est d'environ 230 milliards de dollars. Au taux actuel de croissance, il pourrait bientôt atteindre 1000 milliards de dollars.

Réduire les dépenses d'armements et encore plus y mettre un terme est une tâche fort difficile. Aussi l'appel de transformer l'épée en charrue, aussi simple et facile que

cela apparaisse, est naïf ou démagogique, et ceux qui lancent cet appel ne servent guère leur parti mais celui de l'adversaire. Chacune des parties ne peut que souhaiter la paix mais lorsqu'il est question de transformer l'épée en charrue, elle préfère que ce soit l'adversaire qui commence le premier.

Doctrines militaires

On manque de données précises sur les dépenses militaires soviétiques, mais elles peuvent être calculées avec suffisamment de précisions d'après plusieurs indications. On peut dire que les dépenses soviétiques sont plus élevées que celles américaines calculées en dollars. Rapportées au revenu national, les dépenses militaires soviétiques consomment une partie plus importante du budget que celles des Américains.

Pour modifier cet ordre des choses en Union Soviétique, un changement radical serait nécessaire.

Les deux systèmes sont semblables en ce qui concerne le financement, la production, la qualité et la quantité des armements. C'est là où la similitude s'arrête. Sur tous les autres plans, les deux systèmes sont diamétralement opposés. La doctrine militaire est différente. L'Amérique, étant auto-défendue dans beaucoup de domaines, s'est permis pendant longtemps le luxe de l'isolationisme et n'est intervenue qu'avec réticence dans les affaires qui ne la touchaient pas directement. Cependant, avec l'accroissement de l'interdépendance sur notre planète, elle a dû se départir de cette attitude de plus en plus. L'Amérique a été obligée nonobstant sa réticence, à prendre part à la première guerre mondiale, et, après certaines hésitations, à la seconde. Elle a été entraînée dans la guerre de Corée, qui a pris fin avec une semi-victoire, ainsi que dans la guerre du Vietnam, qui a fini par la défaite. Elle a dû quitter l'Iran, à la suite d'une grande et pénible humiliation. Non-obstant cette expérience malheureuse, il y a encore un certain isolationisme en Amérique. Il se reflète dans le caractère défensif de la doctrine militaire, malgré le fait que les frontières à défendre ne soient plus placées bien loin de son propre territoire. Après la première guerre mondiale, la frontière défensive en Europe a été placée sur la ligne Curzon (le cordon sanitaire). Après la seconde guerre mondiale, la frontière s'est déplacée aux confins entre la République Fédérale Allemande et la République Démocratique Allemande. En Corée, la frontière a été maintenue sur le 38ème parallèle, et au Vietnam, elle a été brisée sur le 17ème parallèle. Maintenant, la frontière défensive a été déplacée très proche des USA, dans la région des Caraïbes et elle est éparpillée autour du Monde dans d'autres régions.

Cependant que la position américaine est basée sur l'isolationisme et la défense, la position soviétique est expansionniste et agressive à l'échelle mondiale.

L'encyclopédie militaire soviétique (Moscou 1978) donne les définitions suivantes : *Défense* - Une forme d'action militaire (p.660). *Offensive* - Forme de base de l'action militaire (p.518).

Le maréchal V. Sokolovsky écrivait dans «Stratégie militaire» (Moscou 1968) : «La défense stratégique suivie d'une contre-offensive ne peut, dans les conditions contemporaines, atteindre des objectifs majeurs de la guerre... En ce qui concerne la défense stratégique, la stratégie défensive, elles doivent être rejetées de manière décisive comme les plus dangereuses pour le pays. Le rôle principal sera celui de la force stratégique des missiles, de l'aviation à longue distance, et des sous-marins armés de missiles utilisant des armes nucléaires». (p.341).

Le professeur de l'Académie de l'Etat major général, M P Skirido, écrit dans son

livre «Nation, Armée, Commandant» (Moscou 1970) : «L'attaque brusque a toujours offert des avantages aux partis attaquants. Clairement, cet avantage sera particulièrement significatif en cas d'utilisation d'attaques nucléaires massives.» (p.26). «Il peut être dit avec certitude que le développement et l'issue d'un combat armé sera grandement déterminé non seulement par la soudaineté de l'attaque, la puissance de la première attaque nucléaire, mais également par une transformation de l'économie à mettre sur pied de guerre, la préparation des théâtres de guerre, le degré de préparation du pays et des forces armées à une guerre dans les circonstances nouvelles» (p.27).

à suivre

(«L'inévitable» suite)

Nobel, symbole de la rectitude morale du Russe non communiste.

La liste s'allonge. SALT I en est un autre exemple pour les futurs négociateurs. S'ils désirent laisser à leurs enfants la tâche ingrate de combattre pour la liberté contre ceux qu'ils auront contribué à laisser armés, ils sont servis. Encore un SALT I et l'URSS n'aura plus besoin d'autres négociations interminables. L'affaire sera réglée. L'un des négociateurs américains de cet accord n'avait-il pas dit à l'époque : «eh bien ! tant pis si nous ne sommes pas les premiers ! nous serons les seconds ! (The Second Best, en anglais).

Pouvons-nous encore espérer que l'administration de Ronald Reagan n'ira pas jusque là et évitera de se retrouver, au bout d'un certain temps, «The Second Best» ?

Car une fois le doigt dans l'engrenage, il est difficile de se tirer en arrière.

Les «mass médias», les bien pensants, les rêveurs et les veules, tous réunis en un concert puissant et incessant, concourent à pousser la main après le doigt, le bras après la main. L'engrenage tourne et tourne bien, mais en faveur d'une seule des parties. Toujours la même.

Bien que battue idéologiquement, économiquement, financièrement, cette partie joue ses dernières cartes. Mais elle les joue bien. Et elle a, en face, un adversaire qui a déjà accepté, en son sein, le cheval de Troie.

Est-ce à dire que tout est perdu ? Que non ! Rien, oui, rien n'est perdu !

Car une immense force git, non encore éveillée, mais de plus en plus agissante, dans les pays asservis !

Cette force est constituée par les esclaves du communisme, plus particulièrement ceux d'Europe Centrale et Orientale. Le ferment révolutionnaire a déjà levé. La lutte pour la démocratie ne fait que commencer.

Plus les Occidentaux négocieront avec un Kremlin à la limite de la déchéance physique et plus ils risquent de provoquer la révolte du désespoir. Ironie de l'Histoire, les arrièrepetits-enfants de ceux qui ont fui l'Europe des monarchies risquent de déclencher un de ces étonnants mouvements dont seule l'Histoire a le secret.

Car, et c'est bien là l'inévitable, on a laissé trop de gens, subir pendant trop longtemps trop d'injustices.

Futurs négociateurs, ne sentez-vous donc rien venir ?

CHINE

Après plusieurs séries de négociations en présence de hauts fonctionnaires chinois et soviétiques, en décembre 1984 à Pékin, un accord de collaboration technique et scientifique a été conclu entre les deux pays. Une commission permanente pour la collaboration économique sera désignée dans les six prochains mois et un accord sur 5 ans destiné à couvrir la période du prochain quinquennat 1986/1990 devra être conclu. C'est un pas des plus significatifs dans l'amélioration des relations sino-soviétiques, et une autre illusion occidentale en train de s'évanouir.